

PROSTOR KULTURY ŽDÁR NAD SÁZAVOU

TEXTOVÁ ČÁST

Co bylo, bylo vždy,
co je, bylo vždy,
co bude, bylo vždy. (Luis Kahn)

ideově

Probouzíme vzpomínku na město, které zde žilo před „velkým úklidem“ z let osmdesátých. Parkovou plochu okolo Domu kultury pokrýváme obrazem zaniklého města, autentickými katastrálními hranicemi původních nemovitostí v daném území. Hranice, v parku vyznačené cihelnými liniemi v terénu, organizují rekreační plochu zeleně na různá prostranství: kultivované trávníky, květné louky, hlinitopísčité mlaty nebo mokřadové louky s rákosím a vodními plochami. To je základní rámec organizace ploch, nezávisle na něm je územím rozprostřena síť chodníků k zajištění přímočarého pohybu chodců všemi potřebnými směry. Obvodový okruh chodníků vč. původní cyklostezky je zachován v živichém povrchu, vnitřní síť pěšin je kryta betonovým dilatovaným povrchem. Zároveň doplňujeme stromové patro, výhradně listnatými stromy místního původu (javory, jeřáby, lípy, břízy apod.). Navrhujeme tedy pestrá prostředí, vybízející k řadě aktivit, k rekreaci i kulturním zážitkům. Celá plocha kolem Domu kultury je ve všech směrech propustná, dlážděné prostranství i plochy udržovaného trávníku jsou dokonalým pozadím pro temporální sochařské výstavy, které mohou lokálně vtisknout novou kulturně-společenskou dimenzi a založit tak tradici. Koncept bude úplný po zrušení otevřených parkovacích ploch severně od území a zřízení parkovacího domu, s jehož umístěním projekt počítá.

organizace prostranství

---

nástupní plocha kulturního domu je zjednodušena na čistý obdélník žulové řezané pemrlované dlažby formátu 50 x 100 cm kladené na vazbu s průběžnou hranou podél fasády. Na jižním okraji (směrem k centru města) plocha přechází do schodiště s kamennými „sedacími“ stupni. Na počátku plochy akcentují hlavní vstup do budovy tři vodní stříky z povrchu dlažby, dále před restaurací je stíněná venkovní zahrádka, konec nádvoří je ozdoben napříč situovanou kašnou a odpočinkovou lavicí.

Terénní úpravy parku východně od domu spočívají v mírném zvýšení úrovně plynule od silnice k nástupní ploše Domu kultury. Z této strany bude přístup na plochu bezbariérový. U severního štítu budovy je ponechán zásobovací dvůr, vedlejší jazzový klub má před vstupem rozšířenou plochu k posezení. Západní fronta budovy bude použitelná jako univerzální hlediště buď pro produkci na nebo před fasádou budovy, nebo opačně od fasády budovy směrem k „jevišti“ ve středu trávníku stejně, jak je tomu dosud.

Mlatové plochy jsou v návrhu dvojí barevnosti: hlinitopísčitá plocha východně od budovy slouží dětskému hřišti a tentýž povrch na západě úpravy značí petangové hřiště, původní cesta v severovýchodním koutu území je kryta hlinitopísčitým mlatem s příměsí antuky a zdůrazněna alejí jeřabin.

zeleň

Jednotlivé lány vymezené otiskem katastru budou vyplněny různými porosty. Z důvodů bezpečnosti redukuje se keřové patro, jakož i jehličnaté, nízko vyvětvěné stromy. Mozaika navržených kultur je inspirována Žďárskou krajinou. Půjde například o následující biotopy:

Dubový hájek s podrostem lesních travin a bylin,

Květnatá louka s vyšším podílem jetelovin, nižším vzrůstem a atraktivitou pro motýly,

Mokřadní biotop s čistící funkcí,

Pobytový trávník s rozvolněnou skupinou vzrostlých javorů,

Květnatá louka obohacená o místní krajové odrůdy a vyšším vzrůstem,

Pobytový trávnik s rozvolněnou skupinou vzrostlých lip
Alej jeřábů,
Mlatová plocha s vysoko vyvětvěnými borovicemi,
Děšťový záhon s funkcí retence dešťových srážek,
Březový hájek s podrostem okrasných travin a bylin,
Břehové litorální společenství podél Sázavy

ochrana území před hlukem ulice

Autor hledá kompromis mezi účinnou protihlukovou clonou a fyzickým předělem, který by vizuálně odděloval prostor ulice od parku a tím rozdělával městské prostředí v této části města. Nalézá jej v odsazení chodníku od ulice, zřízení travnatého pásu v mírném příčném sklonu a instalací masivních kamenných lavic na okraj chodníku. Potlačí tak šíření hluku od motorů vozidel do prostoru parku a celá úprava zůstane vizuálně přehledná a nerušící.

oživení pobřeží Sázavy

Pobřeží Sázavy je očištěno od nalétané zeleně a mírně svažité terén je dlážděnou cestičkou zapojen do rekreační funkce parku. K hladině sestupují pozvolné terénní stupně kryté masivním dřevem k posezení a nad hladinou se nese nevelká dřevěná paluba. Vodní živel ze zapojí do života parku, podpořen mělkými bazény mokřadové části

doprava v klidu a cyklostezka

Na severním okraji parku je umístěno odstavné parkoviště. Návrh počítá s rozšířením parkové plochy i na území tohoto parkoviště a k zajištění kapacity parkovacích stání uvažuje se zřízením parkovacího domu v návrhu vyznačeném. Cyklostezka na západním okraji území je páteří celé soustavy cyklostezek v okolí a je v návrhu zachována.

mobiliář a osvětlení v parku

Kromě běžného mobiliáře veřejných prostranství (parkové lampy vysoké nebo sloupkové, lampy nástěnné či instalované do schodů, odpadkové koše a stojany na kola apod.) je v úpravě použito několik specifických prvků. Jde zejména o liniové lavice k odpočinku, ať už kamenné, užitě jako zvuková clona po vnější hranici parku, nebo zděné z cihel, které vyrůstají z dělicích linií plochy parku. Obě lavice budou mít vždy korunu z tvrdého masivu. Originální je také vybavení pobřeží Sázavy. Do svahu jsou umístěny masivní dřevěné stupně k posezení, nad hladinou je pak odpočinkové plato z tvrdého masivu. Svěbytné jsou i vodní fontány na vstupní ploše u budovy. Jednoduché vodní stříky o větší mocnosti s barevným efektem pro působení v noci jsou umístěny naproti vstupu. Ve středu plochy, před restaurací, je její „zahrádka“ krytá diagonálně stahovacími plachtami, a toto posezení je od parku odděleno kaskádou podélných bloků z leštěné červené žuly se žlabem v horní ploše a 4 úrovních, kterým sestupně protéká vodní proud až do mříže v podlaze. Poslední, výtvarně pojednaná kašna s kovovým bazénem s přepadem a kamenným pilířem je umístěna na konci plochy napříč. Kamenná lavice za ní uzavírá řadu prvků na ploše. Ještě jest doplnit, že linie mapy původních nemovitostí, v trávnicích vyznačené dlážděnými pruhy z šamotových cihel pokračují napříč kamennou plochou ve formě drobně řezaných žulových kostek.